

Terörizm ve Radikalleşme ile Mücadele Araştırma Merkezi

ARAM BRUNSON: ERMENİ TERÖRÜ YENİDEN Mİ DOĞUYOR?

EROL BAŞARAN BURAL

GİRİŞ

Ağustos ayının son günlerinde ABD’de gündem olan Adam Brunson’a yönelik suç duyurusu Türkiye gündeminde kendisine fazla yer bulamadı. Ancak bu suç duyurusu Ermeni terörü açısından bize bir takım ipuçları verdiğinden incelenmeye değer bir belge olarak kıymetlendirilmiştir. Bu analizde Ermeni terörünün canlanması ihtimaline yönelik olarak bir FBI ajanı tarafından oldukça ayrıntılı şekilde hazırlanan suç duyurusu derinlemesine incelenecek ve Ermeni terörü açısından geleceğe bir ışık tutmaya çalışılacaktır.

Adam Brunson'a yönelik hazırlanan suç duyurusunun tarihi 27.08.2024. Suç duyurusunun başlangıcında, duyuruyu hazırlayan FBI özel ajanı Thomas M. Dalton, 27 yıldır FBI için çalıştığını, FBI'dan önce ABD Ordusunda 7 yıl süreyle subay olarak çalıştığını, 2013 yılından itibaren ise Boston Saha Ofisinin terörizmle mücadele biriminde görev yaptığını beyan ediyor.

FBI Brunson hakkındaki soruşturmayı Ocak 2023'te, Brunson 19 yaşında iken başlatmış. Suç duyurusunda; Brunson'un o dönemde Chicago Üniversitesinde ikinci sınıf öğrencisi olduğu, kendisinin Ermeni asıllı olduğu ve akılcı bir şekilde Ermenice konuştuğu, silahlı mücadele yoluyla Ermenilerin bağımsızlığını sağlamayı hedefleyen, "Fedayiler" isimli Ermeni silahlı örgütüne katılmak istediği ifade ediliyor. Brunson'un özellikle Karabağ gibi bölgelerde yaşayan Ermenilerin şiddet içeren mücadelesine yardım etmeyi ve Ermenilere karşı yapılan haksızlıkları savunmayı amaçladığı belirtilmektedir.

FBI'nın Brunson'a yönelik soruşturması 2 Ocak 2023 tarihinde Chicago Üniversitesinde meydana gelen bir olayla başlıyor. Bu tarihte Chicago Üniversitesi yurt binasının 6'ncı katında bir yangın çıktığı ihbarı alınıyor. Binada alarmlar çalıyor ve bina tahliye ediliyor. Chicago itfaiyesi yangının Brunson adına kayıtlı N623 numaralı tek kişilik odada başladığını belirliyor. İtfaiye ayrıca Brunson'un odasında beyaz bir toz bulurken, odada bulunan yanıcı kimyasal kokusundan da şüpheleniyor. Bunun üzerine itfaiye ekibi Chicago Bomba Ekibini olay yerine çağırıyor. Ekipler Brunson'un odasında yaklaşık iki kilo potasyum nitrat, bir kilo odun kömürü, birkaç gram kükürt ve birkaç şişe izopropil alkol buluyorlar. Odada bulunan kimyasalların kara barut üretiminde kullanılan maddeler olduğu tespit ediliyor. Brunson ile aynı koridorda kalan iki öğrenci, yangın alarmı çalmadan önce bir patlama sesi duyduklarını ve odalarının duvarlarındaki sıvanın döküldüğünü bildiriyorlar.

Yangın sonrası telefonla alınan ilk ifadesinde Brunson, odasında bulundurmaması gerektiğini bildiği halde bir kaptta yemek pişirdiğini ve küçük bir yangın çıktığını ifade ediyor. Yangın başladığında yurttan ayrılan ve olay gecesi yurda geri dönen Brunson sorgusunda telefonla alınan ilk ifadesini değiştirerek, bir YouTube videosundan öğrendiği tekniklere dayanarak odasında bir "işaret fişegi" yaptığını, fişegin düşündüğünden daha büyük olduğunu, ancak ilk kez böyle bir şey yapmaya çalıştığını, kimseye zarar vermeyi planlamadığını, kara barutla yaptığı deneyin asıl amacının, arkadaşlarına şaka amaçlı bir gösteri yapmak olduğunu söylüyor.

Brunson, FBI ajanlarına kara barut yapmak için gerekli malzemeleri marketten satın aldığını itiraf ederken, kara barutta kullanılan kükürt tozu ve potasyum nitratı satın alırken kimliğini gizlemeye çalıştığını söylemiyor. Daha sonra yapılan soruşturmada Brunson'un bu ürünleri sipariş ederken sahte bir isim kullandığı ortaya çıkıyor. FBI ajanları Brunson'un, Ermeni milliyetçiliğine destek olmak ve başka kişilere de bu tür cihazların nasıl yapıldığını öğretmek amacıyla el yapımı patlayıcılar üretme konusundaki ilgisini kendilerinden sakladığı kanaatine varıyorlar.

Brunson ile yaptıkları görüşmeden kısa bir süre sonra ajanlar, yurt odasında bulunan dizüstü bilgisayarın içeriğini araştırmak için bir arama izni alıyorlar. Dizüstü bilgisayarın incelenmesi sonucunda Brunson'un YouTube'dan izlediğini iddia ettiği şaka videosunu aradığına ya da indirdiğine dair herhangi bir arama geçmişi bulunmadığını tespit ediyorlar. Bununla birlikte, bilgisayarda Brunson'un devrimci bir terör örgütünün nasıl oluşturulacağı, nasıl finanse edileceği ve silahlandırılacağını anlattığı yaklaşık on farklı video bulunuyor.

Videoların Mayıs 2022’de, Chicago Üniversitesi yurt odasındaki patlamadan aylar önce çekildiği anlaşılıyor. Videolarda Brunson beyaz bir tahtanın önünde bu konularda uzmanmış gibi ders verirken ve silahlı bir terör örgütünün kurulması / yönetilmesi konusunda Ermenice konuşan kişilere yardımcı olmaya çalışırken görülüyor. Videolarda devrimci ve terörist örgütler için uygun isimler, iç yapılarının nasıl olması gerektiği, terör örgütünün kuralları ve terör eylemlerinin nasıl finanse edilmesi gerektiği tartışılıyor. Brunson patlayıcı ve silahların temin edilmesinin pahalı ve oldukça zor olduğunu ve üyelik aidatları gibi yasal finansman kaynaklarının silah temini maliyetlerini karşılamakta yetersiz kalacağını anlatıyor. Brunson silahlar için finansmanın uyuşturucu ticareti veya soygun yoluyla elde edilmesi gerektiğini öneriyor. Videoların önemli bir kısmı terörist örgütlerin silahlandırılmasına odaklanıyor. Videolarında Brunson HTMD, Semtex ve C2 gibi patlayıcıların yapımının ve gerekli malzemelerin temininin zorluğunu anlatırken, terör eylemlerinde en iyi yöntemin el bombası kullanmak olduğu kanaatine vardığını açıklıyor. Brunson eylemlerde patlayıcı / el bombası kullanımının tercih edilmesi gerektiğini savunuyor. Videolardan birisinin sonunda Brunson Ermenice şöyle diyor: “Tabancanın hiç kullanılmayacağını söyleyemem. Büyük bir kullanım alanı var. Ama bence artık bombalar çağındayız. Bombaların zamanı, çünkü kullanımı çok kolay ve bence el bombası kullanmanın zamanı çoktan geldi.”

Brunson videolarında suikast için potansiyel hedefleri de tartışıyor. Eski bir Azerbaycanlı askeri yetkiliyi ve Azerbaycan’daki bazı siyasi figürleri uygun hedefler olarak gösteriyor. Brunson ayrıca “Fedayilerin” Ermeniceyi kullanmaları gerektiğini, istihbarat örgütlerinin Ermenice iletişimi izlemesinin İngilizce’ye göre daha zor olacağını belirtiyor.

Bilgisayarında yapılan incelemede Brunson’un Google’da boru, boru tapası ve matkap aramaları da dahil olmak üzere bomba yapımında kullanılabilecek aletlerle ilgili aramalar yaptığı da görülmüştür. Örneğin, “boru bombası posta kutusu nasıl çalışır” şeklinde Google’da arama yaptığı, ABD Ordusuna ait el yapımı patlayıcılarla ilgili bir talimnameyi Google’da aradığı ve satın aldığı belirlenmiştir. FBI’ın Brunson’un cep telefonunda yaptıkları inceleme de ise kimliği belirsiz bir kişiye “Fedayilere” katılmak için mesaj gönderdiği belirleniyor. Brunson’un ayrıca 2022 sonbaharında iki yakın arkadaşıyla strateji, günlük yaşam, uygulama ve taktik/askeri eğitim için milis tipi bir kamp kurma istekleri hakkında mesajlaştıkları da tespit ediliyor. Brunson ve iki diğer arkadaşı bomba eğitimi alma

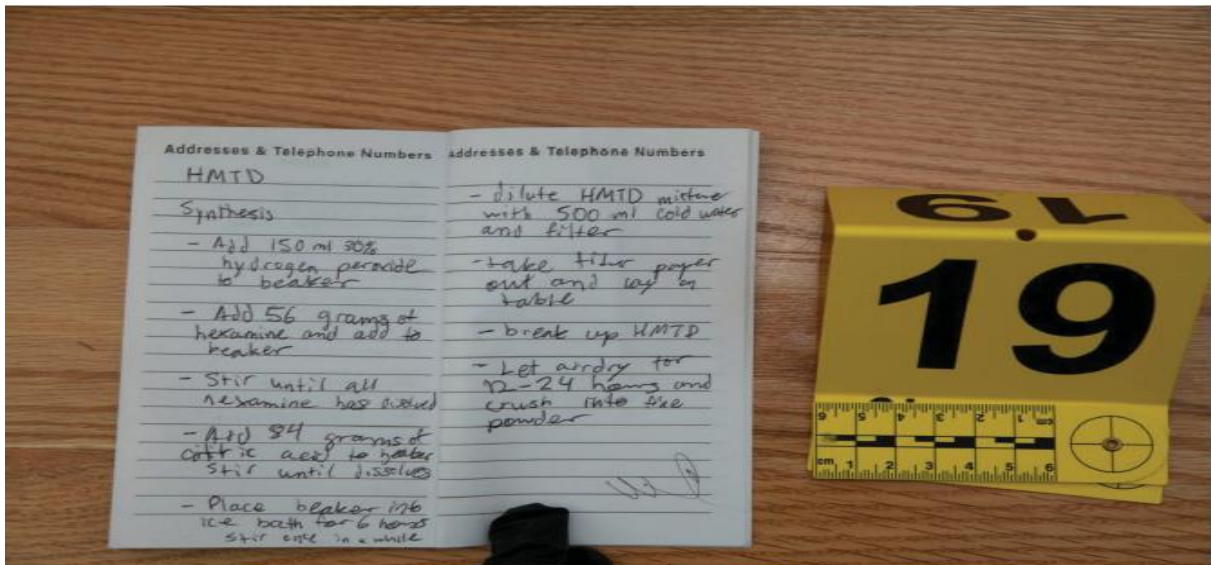
konusundaki ortak isteklerini ortaya koyarlarken bu tür bir eğitim için Kuzey İrlanda, Lübnan ve Irak'a gidebileceklerini tartışıyorlar.

Brunson'un bilgisayarında ve telefonunda yapılan inceleme sonuçları, Brunson'un 2022 yılı boyunca hem ABD'de hem de başka ülkelerde Türk ve Azerbaycan diplomatik binalarının konumlarını araştırdığını gösteriyor. Brunson ayrıca tabancalarla ilgili yasalar, ateşli silahların satıldığı yerler ve silah poligonlarının yerleri de dâhil olmak üzere ateşli silahlar konusunda da aramalar yapmıştır. Bu aramalar arasında en ilginç olanı; "eğer bir elçiliğin içindeki birisini elçiliğin dışından vurursanız hangi ülkede hapse girersiniz?" şeklinde yaptığı arama olmuştur.

Brunson ayrıca Ermeni Devrimci Federasyonu (ARF - Taşnaksutyun) tarafından Amerika Birleşik Devletleri ve diğer ülkelerde diplomatik tesislerde gerçekleştirilen bombalı eylemleri araştırmıştır. 11 Kasım 2022 tarihinde Brunson, yakın arkadaşına ARF'ye giriş yemini ettiğini belirten bir kısa mesaj göndermiştir. Daha sonra yapılan soruşturmada Brunson'un ARF'nin Chicago şubesine kabul edildiği ve törenin ateşli bir silah üzerine yemin ederek yapıldığı teyit edilmiştir.

Brunson, yurt odasındaki patlamadan sonra Chicago Üniversitesi yurdundan ayrılmış ve Massachusetts'teki aile evine geri taşınmış. Ocak 2023'ten 20 Ağustos 2023'e kadar burada ikamet eden Brunson, 20 Ağustos 2023 tarihinde Boston Logan Uluslararası Havalimanı'ndan Paris'e ve oradan da Erivan-Ermenistan'a uçuyor. Bu seyahat esnasında da bazı ilginç olaylar meydana geliyor. Brunson ve yanındakilerin bagajları ABD Ulaştırma Güvenlik İdaresi yetkilileri tarafından taranıyor. Yetkililer Brunson'un çantasının dış kısımlarında HMTD'nin varlığını gösteren bulgular elde ediyor. BRUNSON, Boston Logan Uluslararası Havalimanında ABD Gümrük ve Sınır Koruma yetkilileri tarafından sorgulanıyor. Brunson burada, eşyalarında neden patlayıcı madde testinin pozitif çıktığını bilmediğini iddia ediyor.

Brunson ABD'den ayrıldıktan sonra 23 Ağustos 2023'te, kolluk kuvvetleri Brunson'un, Massachusetts'teki aile evinde bomba yapım malzemeleri ve diğer ilgili materyali aramak için bir arama emri çıkarıyorlar. Polisler Brunson'un yatak odasında, içinde sadece HMTD'yi oluşturan öncül kimyasalların notlarının değil, aynı zamanda patlayıcı yapımına ilişkin ayrıntılı formülün de bulunduğu bir defter buluyorlar.

Bir polisiye roman gibi okuduğunuz olayların tamamı FBI özel ajanı Thomas M. Dalton tarafından hazırlanan suç duyurusunda yer almaktadır.¹ FBI Ocak 2023’de üniversite yurdunda çıkan bir yangından yola çıkarak Brunson’un aşırılık ve terör faaliyetlerine ilişkin bulgulara ulaşmıştır.

Brunson hakkında hazırlanan suç duyurusu ve kendisinin ifadelerinden 2020 Karabağ Zaferinin Ermeni milliyetçiliğini yeniden canlandırdığı ve radikalleşen Ermeni kökenlilerin silahlı şiddete başvurmak, terör örgütü kurmak, var olan terör örgütlerini canlandırmak, terör eylemi düzenlemek gibi fikirleri ateşlediği anlaşılmaktadır. İfadelerde bahsedilen “Fedayiler” isimli bir örgütün ve videoları izleyenlerin varlığından yola çıkarak özellikle Karabağ bölgesinde bir terör örgütü oluşturulması yönünde niyetin ve faaliyetin bulunduğu ön görülmektedir. Ayrıca örgütlenmenin ismi “Fedayiler” olduğuna göre söz konusu örgüt mensuplarının intihar türü terör eylemi yapmalarının muhtemel olduğu, terör eylemlerinin hedeflerinin Azerbaycan ve Türk misyon şeflikleri olabileceği de anlaşılmaktadır.

Bir yangından yola çıkarak muhtemel bir Ermeni terör örgütlenmesini ortaya çıkaran FBI ajanına teşekkür etmek gerekirken, aynı zamanda bu konuda birkaç sorunun da akla geldiğini belirtmek gerekiyor. Brunson dosyasında alenen siyasal şiddet ve terör emareleri bulunurken Brunson’un ABD dışına çıkışı, havaalanında çantasında patlayıcı kalıntıları bulunmasına rağmen neden engellenmiyor? Brunson yerine örneğin muhtemel bir DEAŞ’lı terörist hakkında soruşturma yürütülse, havaalanında muhtemel DEAŞ’lının çantasında patlayıcı kalıntıları tespit edilse ABD dışına çıkışına izin verilecek miydi? Yine soruşturma kapsamında Brunson’un silah üzerine yemin ederek üye olduğunu belirttiği ARF’nin Chicago şubesinde inceleme yapılmış mıdır?

Yazar Hakkında

EROL BAŞARAN BURAL

EĞİTİM:

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans (2021 Mezunu)

Gazi Üniversitesi Kazaların Çevresel ve Teknik Araştırması Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans (2003 Mezunu)

Kara Harp Okulu (1992 mezunu)

Kuleli Askerî Lisesi (1988 mezunu)

GÖREV BİLGİLERİ:

TSK’da 24 yıl süreyle değişik birlik ve karargâhlarda görev yaptıktan sonra 2016 yılında kendi isteği ile albay rütbesiyle emekli oldu. Halen Terörizm ve Radikalleşme ile Mücadele Araştırma Merkezi (TERAM) Derneği Başkanı’dır.

TELİF HAKKI
Ankara – TÜRKİYE, 2023 © TERAM

Bu yazıda yer alan görüşler yazarın şahsi görüşleri olup, Terörizm ve Radikalleşme ile Mücadele Araştırma Merkezi (TERAM) Derneği'ne mal edilemez.

Bu çalışmaya ait içeriğin telif hakları, Terörizm ve Radikalleşme ile Mücadele Araştırma Merkezi (TERAM)'a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Atıf için aşağıdaki bilgiler kullanılabilir.

ATIF İÇİN:

Bural, E.B. (2024). Aram Brunson: Ermeni Terörü Yeniden mi Doğuyor? Erişim tarihi: xx.xx.xxxx., <https://www.teram.org/Icerik/aram-brunson-ermeni-teroru-yeniden-mi-doguyor-255>

Terörizm ve Radikalleşme ile Mücadele Araştırma Merkezi Derneği

Email : teramarastirmamerkezi@gmail.com

ⁱ <https://www.justice.gov/usao-ma/media/1365926/dl>